No. 1484

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG, 8 MAART.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 6 Maart.

De Eerste Kamer heeft gisteren met 22 tegen 11 stemmen aangenomen het wetsontwerp tot regeling der gemeenschap door elektro-magnetische telegrafen. Daartegen is door verscheidene sprekers, de heeren Borski, van Nispen van Pannerden, de Brauw, de Jonge van Ellemeet, en in zekere mate ook den heer van Royen slechts één bezwaar ingebragt, namelijk dat hier eene voorafgaande onteigening noodig was, op grond dat het in art. 4 omschrevene eene beperking van eigendom zou daarstellen. Als men 't zoo ver gaat zoeken, dat, om een paal voor de algemeene dienst op iemands grond te mogen slaan, voorafgaande onteigening noodig zou zijn, dan kan men gerustelijk afzien van de telegrafen, en de pen halen door verscheidene wetten, die deze of dergelijke dienstbaarheid vorderen in het belang van den Staat. Daar is noch onteigening van eigendom, noch zelfs onteigening van gebruik. Hoe kan men toch zeggen, dat er onteigening plaats heeft, waar een paal ter dikte van een paar vuisten wordt in den grond geslagen? Wij begrijpen, dat daarin eene dienstbaarheid is, die men niet van een buurman behoeft te ondergaan, als men 't niet verkiest; [illegible] voor den Staat noodig is, daar zien wij niet op [illegible] worden geweigerd, onder voorwendsel, dat er onteigening plaats heeft zonder onteigening.

De eigendom is heilig. Daaraan eene willekeurige hand te slaan is gevaarlijk. Maar het tot zulk een heiligdom te verheffen, dat het niet mag worden aangeraakt, waar het kan geschieden zonder het te schenden; dat is er een afgodsbeeld van maken, waaraan de algemeene belangen worden ten offer gebragt.

Maandag aanstaande zal de Tweede Kamer hare beraadslagingen aanvangen over de finantieële hervormingen. Het is onzeker te raden, welke daarvan de uitslag zal zijn... Maar als het wetsontwerp van belasting op de roerende goederen mogt worden verworpen — en daarvoor bestaat veel waarschijnlijkheid — dan zal zich de vraag voordoen, door de heeren de Fremerij c. s. opgeworpen, of men kan besluiten tot de afschaffing van sommige belastingen, zonder dat daarvoor anderen in de plaats gebragt worden. Wij zouden het zeer betreuren, indien in de Kamer voor zulk een noodlottig besluit eene meerderheid kon worden gevonden. Daarmeê toch zou men een finantieelen misslag begaan, waaraan de minister van finantien alle regt zou hebben zijne medewerking te weigeren.

De heeren voorstellers gronden hun ontwerp op de bewering, dat de begrooting thans overschotten levert. Wel is waar, de begrooting heeft ze nog voorleden jaar geleverd. Maar is er iemand, die er borg voor spreken kan, dat dit jaar 1852 een overschot leveren zal? Naar onze overtuiging is er even veel vooruitzigt op een deficit als op een batig slot.

De *Arnhemsche Courant* beweert dat onze begrooting een doorloopend te kort heeft, daar zij jaarlijks, om te kunnen sluiten, moet worden aangevuld met 14½ millioen Oost-Indische baten. De *Arnhemsche* drijft dat een weinig te ver; maar intusschen het is toch niet minder zeker dat onze begrooting afhangt van de Oost-Indische baten, die zeer wisselvallig zijn. Een misgewas, een finantieele krisis, een Europesche oorlog, en andere omstandigheden kunnen veroorzaken, dat onze Oost-Indische baten eenige millioenen minder opbrengen. Als de koffij, door welke omstandigheid ook, 4 cents in prijs daalt; dan kan de Oost 4 millioen minder afwerpen. Is het bij zulk een toestand geraden belastingen af te schaffen, zonder dat ze door anderen worden aangevuld? En is de toestand van Europa niet geheel onzeker? Is de vrede niet provisioneel? Wanneer men zich overal elders wapent; zullen wij ons dan ontwapenen, met de zenuw van den oorlog: de begrooting van inkomsten te verminderen?

Het zou gewaagd zijn. Maar niet daarom alleen. Wil men tot een vasten toestand komen, om de belastingen duurzaam te kunnen afschaffen met de behoeften te verminderen, dan staan daarvoor twee wegen open, die men door het voorstel van den heer de Fremery afsluit. Alleen door konversie en schulddelging kan men onze finantieële toekomst verzekeren. Doch om te kunnen komen tot konversie en schulddelging is eene ruime kas noodig. Zal men die den minister ontnemen, om het volk te vleijen met de afschaffing van eene belasting, die misschien binnen een jaar weder in het leven zal moeten worden geroepen? Wij vreezen dat men daardoor de hen met het gouden ei zal slagten; dat men der bevolking eene teleurstelling voorbereidt en het land in groote moeijelijkheden zal wikkelen. De heer Luyben heeft er op gewezen, dat het gevaarlijk is aan het volk eene billijke vordering te onthouden. Vooreerst is de vordering in de omstandigheden niets minder dan billijk. En ten tweede het is nog veel gevaarlijker het volk aan teleurstellingen bloot te stellen en den Staat aan finantieele verwikkelingen te wagen.

Wij uiten daarom den wensch, dat de Tweede Kamer tot geene afschaffing van belasting overga; als niet eerst het middel is gevonden, om daarvoor eene andere in de plaats te brengen.

Bij de Tweede Kamer is ingekomen een wetsontwerp tot regeling van pensioen of onderstand aan beambten, werklieden enz. bij inrigtingen van 's rijks zee- en landmagt.

In de zitting der Tweede Kamer op eergisteren, is ingekomen een adres van de eigenaren van de *Nieuwe Amsterdamsche Courant*, *Algemeen Handelsblad*, ter zake van de voordragt omtrent het zegel, en wel bepaaldelijk omtrent dat gedeelte, hetwelk betreft het zegel op de dagbladen. Verzoekers geven te kennen, dat zij met genoegen ontwaard hebben, dat de regering bij het doen dier voordragt geleid is door de overweging, dat de kouranten hier te lande bovenmate zijn belast, dat die belasting de ontwikkeling der Nederlandsche journalistek in den weg stond, en dat, alzoo, eene ontheffing noodzakelijk was geworden, vooral in een oogenblik dat openbaarheid in alles wordt gehuldigd, en de dagbladen daartoe dus niet belemmering, maar aanmoediging en uitbreiding behoeven. Verzoekers doen verder opmerken, dat er h. i. eene leemte in de voordragt is overgebleven, en wel het gemis van een *maximum* van zegel voor dagbladen, daar de ondervinding bewezen heeft, dat zelfs onder de tegenwoordige wetgeving, geen dagblad, op ééne uitzondering na, hier te lande de 35 vierkante palmen heeft overschreden, betalende een regt van 2½ centen. Met de wet van 1843, zeggen zij, kan geen dagblad een formaat bereiken, geschikt tot het opnemen van iets meer dan eene soms nog gebrekkige en onvolledige kronijk der gebeurtenissen van den dag. Zij geven ten slotte te kennen, dat in alle andere Europesche Staten het progressive zegelregt voor de dagbladen, naar mate van de papier-oppervlakte, als nodeloos belemmerend is verworpen; in Frankrijk zelfs, waar de jongste wetten niet van begunstiging der dagbladen getuigen, heeft men het zegelregt wel eerst weder ingevoerd en daarna verhoogd, maar men heeft dit gedaan zonder progressie, maar eenvormig en voor allen gelijk. Wordt de tegenwoordige voordragt wet, dan zou Nederland het eenige land zijn, waar men eene belasting uitschrijft, die nimmer zal geind worden. Zij verzoeken dat het maximum van dagbladzegel bepaald worde op 1½ cent, wanneer de door de kommissie voorgestelde wijziging mogt worden aangenomen, of van 2 centen, wanneer de Kamer zich met die wijziging niet mogt vereenigen; welke cijfers niet willekeurig zijn gesteld, maar in verband staan met de oppervlakte der jongste Nederl. dagbladen, waarvan geen eene groote uitgebreidheid heeft dan 35 vierkante palmen.

Z. M. de Koning heeft gisteren middag het stadhuis en de landswerf bezocht, waarna er diner ten hove was. Beurtelings voeren het muziek-korps der stedelijke schutterij en dat der dragonders dagelijks 's middags van 1 tot 2 uur op den Dam voor het paleis onderscheidene muziekstukken uit. Het feestelijk aanzien der hoofdstad wordt bijzonder opgeluisterd door het fraaije weder, dat eene aanzienlijke menigte aanschouwers op de been brengt.

Heden morgen is Z. M. uitgereden tot een bezoek van de fabriek der heeren Paul van Vlissingen en Dudok van Heel, en vervolgens tot bezigtiging van het kabinet van schilderijen des heeren A. van der Hoop. Daarna was er diner ten hove, waartoe al de leden van den Raad dezer stad zijn genoodigd.

Heden avond zal Z. M. met Prins Hendrik den schouwburg bezoeken.

Morgen voormiddag zal Z. M. de godsdienst-oefening in de Nieuwe kerk bijwonen, en daarna den zoologischen tuin met een bezoek vereeren.

De minister van financien heeft uitgeschreven de 217e Loterij, welke zal bestaan uit twintig duizend loten, tien duizend prijzen en twee premien.

Z. M. heeft 1° bepaald, dat de groote of zoutharingvisscherij voor het loopende jaar 1852 zal mogen worden aangevangen op den eersten Junij aanstaande, en dat alzoo de netten voor het eerst mogen worden uitgeworpen, om in volle zee haring te visschen in den avond van den eersten Junij; 2°. tot lid van het kollegie van regenten voor het huis van arrest te Brielle benoemd den heer Mr. A. R. Visser.

Het jongste berigt nopens de droogmaking van het Haarlemmer-Meer, hield in, dat op den laatsten Januarij de middelbare hoogte van het polderwater was waargenomen op 3.55½ el onder Amst. peil; op den laatsten der afgeloopene maand gaven de gezamenlijke waarnemingen de gemiddelde hoogte van dat water aan op 3.52½ onder gezegd peil, en is alzoo het meerwater in Februarij met drie duim verhoogd.

Het *Provinciaal Blad* van Noord-Holland, bevat eene Circulaire van den Staatsraad Kommissaris des Konings, in dat gewest dd. 4 Maart, houdende aanschrijving aan de Gemeente-Besturen tot opgave, vóór den 15 dezer maand, van het getal runderen, in 1851 aan de longziekte gestorven, of negatief berigt deswege. Indien eene *juiste* opgave niet mogelijk is, dan wordt eene *geraamde* opgave te gemoet gezien.

Het *Tijdschrift voor Nederlandsch-Indie* deelt het volgende mede, betreffende den toestand der werkzaamheden aan de algemeene secretarie, onder het bestuur van den heer Mr. C. Visscher. Gemeld tijdschrift zegt dat niet enkel het antwoord van den raad van Indie op eene aanschrijving van den gouv.-gen., maar vooral ook onderscheidene verzoeken der authoriteiten, om afdoening van bij het gouvernement aanhangige aangelegenheden, de aandacht op die zaak hebben gevestigd. Ten gevolge der verklaring van den tegenwoordigen algemeenen secretaris Mr. A. Prins, dat de stukken, tot die aangelegenheden betrekkelijk, onder den heer Visscher berusten, heeft de gouv.-gen. die papieren van laatstgemelden teruggevraagd. Het aantal der onafgedane zaken moet aanzienlijk zijn; men verhaalt dat er drie of vier doodvonnissen onder waren, welke bleken drie à vier jaren oud te zijn. Deze heeft de gouv.-gen. met de daarbij behoorende verzoekschriften om gratie dadelijk aan den proc.-gen. bij het Hoog Geregtshof te Batavia gezonden, om te dienen van consideratie en advies, of er geene termen bestaan, om de betrokkenen, die nu reeds zoo lang in den kerker gezucht hebben, gratie der doodstraf te verleenen. De proc.-gen. moet in zijn antwoord o. a. hebben te kennen gegeven, dat de ambtenaar, die zich aan het aanhouden dier stukken had schuldig gemaakt, verdiende geregtelijk vervolgd te worden. De stukken waren vervolgens om advies aan het Hoog Geregtshof te Batavia gezonden.

Van regeringswege zijn verzonden, om aan de belanghebbende kamers van koophandel en fabrieken te worden medegedeeld:

1°. eene opgaaf der gedurende 1851 in Hamburg aangekomen en van daar vertrokken zeeschepen, en 2°. een overzigt der scheepvaart-beweging op de Beneden-Elbe, gedurende hetzelfde tijdvak.

Van regeringswege zijn verzonden, om aan de belanghebbende Kamers van Koophandel en [illegible]

[illegible] medegdeeld: 1°. een verslag van het handels-kollegie in Zweden over 1850, nopens den staat der fabrieken en manufaktuuren daar te lande; 2°. exemplaren van het nieuwe Zweedsche tarief van regten, dat met 1 Januarij 1852 in werking is gekomen.

De Minister van Kolonien heeft ter kennis van de belanghebbendenden gebragt:

1°. dat, te rekenen van en met den 1sten *Julij* 1852, alleen die certifikaten van Nederlandschen oorsprong wegens *papier* bestemd om te worden verzonden naar Nederlandsch Oost-Indie, bij het Departement van Kolonien zullen worden geviseerd, welke door de gemeentebesturen zijn afgegeven, op de verklaringen *van de fabrikanten*; weshalve de certifikaten van den Nederlandschen oorsprong, afgegeven op de verklaringen van *handelaren of afzenders* van papier, *na* het opgemeld tijdstip, ongeviseerd zullen worden teruggezonden.

2°. dat, ter bekoming van het visum, in de certifikaten van oorsprong behooren te worden aangeduid, niet alleen de soorten van het ter verzending naar Nederlandsch Indie bestemde papier, maar ook de watermerken en alle verdere bijzonderheden, welke kunnen dienen om de eenzelvigheid (identiteit) van de in de certifikaten vermelde partijen papier aan te wijzen;

3°. dat van de papiersoorten welke *niet* zijn voorzien van watermerken, zulks in de certifikaten van oorsprong bepaaldelijk behoort te worden vermeld, met opgave van de bijzondere merken en nummers der emballagie;

4°. dat echter van kantoor- en andere soortgelijke boeken, certifikaten van Nederlandsche bewerking kunnen worden afgegeven, op de beëedigde verklaring der fabriekanten van zoodanige boeken, houdende dat het tot dezelve gebezigde papier is van Nederlandschen oorsprong, met vermelding van den naam des fabrikants, in wiens fabriek het papier is vervaardigd, mitsgaders van het watermerk of de andere bijzondere teekenen, waaraan dat papier te herkennen is.

Zullende aan zoodanige certifikaten van bewerking, alsmede het visum des Departements van Kolonien worden verleend.

'sGRAVENHAGE, 5 Maart. Men verneemt dat de Eerste Kamer der Staten-Generaal, in hare zitting met gesloten deuren van eergisteren, besloten heeft dat het verslag van de diskussien dier Kamer, over het ontwerp tot gedeeltelijke goedkeuring van het Traktaat van Handel, tusschen Nederland en Belgie aangegaan, *niet* openbaar zal worden gemaakt; terwijl de stemmen hebben gestaakt over de vraag, of het geheim over de gevoerde diskussien zal worden bewaard? zoodat er te dien aanzien vooralsnog geene beslissing is gevallen.

— Heden nacht is uit de residentie vertrokken Z. Exc de baron Gericke, nieuw benoemd gezant van het Ned. Hof bij dat van Belgie, die zich naar Brussel heeft begeven.

— Ten gevolge van het bedanken des heeren S. Piek, als lid der Provinciale Staten van Zuidholland zullen, naar men verneemt, eerlang de kiezers in het hoofdkiesdistrikt Leyerdorp tot eene nieuwe verkiezing worden opgeroepen.

STATEN-GENERAAL.

EERSTE KAMER.

Zitting van Vrijdag 5 Maart.

In deze zitting is verslag uitgebragt omtrent het wets-ontwerp tot bekrachtiging eener provinciale belasting in Friesland, en omtrent dat tot verhooging der begrooting van het Vde hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1852 ter zake van elektro-magnetische telegraphen.

Het wets-ontwerp tot regeling der gemeenschap door elektro-magnetische telegraphen is, na eene langdurige diskussie, met 22 tegen 11 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: Philipse, van Foreest, de Jonge van Ellemeet, d'Ablaing van Giessenburg, de Brauw, van Rijckevorsel, van Heeckeren van Wassenaar, van Andringa de Kempenaer, van Nispen van Pannerden, Borski en van Aylva van Pallandt.

Nadat de vergadering voor een uur geschorst was, is de Kamer overgegaan tot de behandeling van het wets-ontwerp tot bekrachtiging eener provinciale belasting in Friesland en van dat tot verhooging der begrooting van het Vde hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1852 ter zake van elektro-magnetische telegraphen. Die wets-ontwerpen zijn achtereenvolgens met algemeene stemmen aangenomen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 4 Maart. Het groote feit van den dag is het gewigtige besluit der regering, betreffende het verminderde diskonto van de Bank. Van de verkiezingen valt niets nieuws te melden. De uitslag is heden officieel van het stadhuis afgekondigd, zoo als hij reeds was kenbaar gemaakt. De republikeinen hopen steeds dat hun kandidaat Carnot bij herstemming zal gekozen worden.

Men leest in het dagblad *Le Public*, dat na den 2 December verschenen, en een der getrouwste organen van Lodewijk Napoleon is, betreffende de verkiezing van den generaal Cavaignac, en diens voornemen om zijne kandidatuur niet aan te nemen, het volgende:

»Men verspreidt het gerucht, dat met de kandidatuur van den generaal Cavaignac niets anders beoogd werd, dan het voorbereiden van eene scène, met tooneelmatig effekt, bij de opening der Wetgevende Vergadering. Men verzekert, dat de generaal Cavaignac de vergaderzaal alleen binnentreden zal, om het afleggen van den eed te kunnen weigeren, om te kunnen protesteren tegen de konstitutie. Welnu, dat hij het beproeve! Vreest hij niet van den rang van afgevaardigde, tot dien van oproerling te dalen, de straf zal niet lang uitblijven. Een gouvernement, dat aan het algemeen stemregt zijn ontstaan te danken heeft, duldt geen oproer, maar dempt het — duldt geen oproerlingen, maar vernietigt hen!"

De *Constitutionnel* koestert betere verwachtingen van den generaal. »Hij moge, zegt het blad, der tegenwoordige regering vijandig zijn, maar hij is een loijale vijand, op wiens edel karakter wij staat kunnen maken."

De berigten uit de departementen luiden bij voortduring gunstig voor de kandidaten der regering.

Voor zoover op dit oogenblik bekend is, behooren van de 220 gekozenen voor de Wetgevende Vergadering, slechts vier tot de oppositie. Zij zijn: voor Parijs, de heer Cavaignac; voor Lyon, Hénon; voor l'Ile-et-Vilaine, Kerdrel; voor Sables-d'Olonne (Vendée) Bouhier de l'Ecluse.

Men verzekert dat de afgevaardigden tegen 20 dezer zullen bijeengeroepen worden en dat de eerste zitting van het Wetgevend Ligchaam, den 20 Junij zal worden gesloten.

Het is opmerkelijk, dat den 20 Maart de verjaardag is van de terugkomst des Keizers te Parijs na zijn verblijf op Elba.

Al weder geruchten van ministerieele wijzigingen. Men spreekt van de heeren Barrot of Bellault voor Binnenl. Zaken, en van maarschalk Vaillant voor Oorlog. St. Arnaud en de Persigny zouden aftreden; laatstgenoemde zou geen portefenille meer begeeren. Het *Bulletin de Paris* spreekt van de vermoedelijke afschaffing van het ministerie van openbaar onderwijs, terwijl het beheer van openbare eeredienst bij dat van justitie zou worden gevoegd. Er zijn ook veel geruchten in omloop over den gezondheidstoestand van den Prins-President; men zegt dat hij aan rumatiek lijdt, doch dat zijne ongesteldheid niet gevaarlijk is.

— Voor eenigen tijd werd er veel gesproken van een dagblad-artikel, waarin een lid der monarchale partij, de heer de Salvandy, de aaneensluiting van alle behoudsgezinde staatspartijen aanbeval als het eenige middel om Frankrijk voor goed uit den staat van revolutie en onbestendigheid te redden. Hij gaf daarbij te kennen, dat de Orleanisten aan den graaf van Chambord den voorrang boven den graaf van Parijs behoorden toe te [illegible] het gouvernement zeer mishaagd; de *Patrie* spreekt er echter nu eerst van met strenge afkeuring en zegt:

»Laat ons de zaken bij haren naam noemen; hetgeen de heer de Salvandy eene zamensmelting noemt, is eenvoudig eene zamenspanning van dynastie-belangen, eene vereeniging der gevallen staatspartijen tegen het bewind van Lodewijk Napoleon. De ware zamensmelting, de nationale zamensmelting, die alle welgezinden rondom den overwinnaar der volksberoerders vereenigt, is tot stand gekomen. Waarom haar te zoeken waar zij niet is, waar zij niet zijn kan? Zij is openbaar geworden door zeven en een half millioen stemmen bij de onvergetelijke volksstemming van 20 Dec. a. p.; zij is wederom openbaar in de verkiezingen voor het Wetgevend Ligchaam. Wie dit feit niet opmerkt, moet de oogen voor het licht gesloten hebben.

»Het land wil zijn lot niet voor denkbeeldige kansen op het spel zetten. Door onheil wijs geworden, laat het zich niet opwinden voor de stelsels, waardoor het zoo dikwijls ongelukkig geworden is. Het behoeft een krachtig en geëerbiedigd staatsgezag, hetwelk de rust in de woonstede, de veiligheid in het handelsbedrijf en het vrije genot zijns arbeids aan elk verzekert. Alle staatsligchamen thans gevestigd zijnde, zullen wij welhaast onder de regelmatige werking der nieuwe konstitutie leven; wij zullen zien hoe het Wetgevend Ligchaam werkt, en wij schroomen niet vooraf reeds te verzekeren dat onze nijvere bevolking de woordenrijkheid der vorige Wetgevende Vergadering niet zal terugwenschen; er zal in drie maanden meer gedaan worden, dan vroeger in drie jaren."

— Het gerucht, als zou de heer de Morny door den President der republiek, tot president der Wetgevende Vergadering benoemd worden, schijnt zich niet te bevestigen.

— De advokaat-generaal Bartoli, te Rome, is den 22 Febr. overleden.

— Eugène Sue is den 24 Febr. naar Napels vertrokken.

— Men weet dat de Fransche regering van het Zwitsersche bondgenootschap de uitzetting verlangd van uitgewekenen, en dat het daarin door Oostenrijk wordt ondersteund; doch de Zwitsersche bondsregering heeft slechts gedeeltelijk toegegeven, en verklaart niet verder te kunnen gaan, zonder 'slands Konstitutie en regten te schenden. Thans vermoedt de *Times*, dat er een plan beraamd is van eene gewapende demonstratie, die te gelijkertijd van twee zijden tegen Zwitserland ondernomen zou worden en strekken zou, om de thans in de meeste kantons de nederlaag hebbende behoudende partij over de radikalen te doen zegevieren.

MADRID, 28 Feb. De heer Isturitz heeft heden deze stad verlaten, zich begevende naar Londen.

— De *Nacion* bevestigt het gerucht, dat in Valencia in de laatste dagen van Februarij eene Carlistische zamenzwering ontdekt is.

ENGELAND.

LONDEN, 4 Maart. In een buitenlandsch dagblad, hetwelk voortreffelijke korrespondentien heeft, leest men een zeer merkwaardigen brief over den tegenwoordigen toestand van Engeland. De herrijzing van de aloude en geduchte vereeniging tegen de graanwetten, de *Anti-corn-law-League* genaamd, heeft een diepen indruk gemaakt, ofschoon men weet dat die vernieuwing der vorige oppositie tegen het beschermend stelsel, eigenlijk niet geschiedt ten gunste eener ontbinding van het Parlement, maar waarlijk met het doel om het nieuwe ministerie schrik aan te jagen. De heer Cobden, de bekende apostel des vredes en van den vrijen handel, te Manchester zijne stellingen met veel vuur verdedigde, en de berigtgever meent zeer goed onderrigt te zijn, als hij zegt, dat de *free-trade*, ook bij den landbouwenden stand, eene algemeene sympathie in Engeland verworven heeft. Men heeft echter alle regt om het tegendeel te veronderstellen.

De *Times* vaart hevig tegen de *League* te Manchester en den persoon van Cobden uit en zegt: »Wij hebben veel in te brengen tegen eene staatkunde, die zich grondt op bedrog, die haar voordeel zoekt te doen met zwakheid, die naar kwaadwilligheid overhelt, en die onder het masker van vaderlandsliefde, slechts voordeel zoekt te trekken uit de omstandigheden, die uit eene worsteling en verwarring voor hunne bijzondere bewerkers kunnen geboren worden. Gisteren heeft men veel ophef gemaakt van de £ 27,000, die voor de *League* bijeengebragt was, doch voegde er niet bij, dat slechts 10 pCt. daarvan gereede betaling was. Het overige komt later (?)"

— In Lambeth verklaarde zich eene talrijke meeting tegen het op de been brengen der milicie, op grond, dat alle vrees voor een inval hersenschimmig is, en dat in allen gevalle het gouvernement middelen genoeg bezit om het land te verdedigen.

— De *New-York-Herald* berigt dat eene expeditie van vier Amerikaansche vaartuigen, geleid door het stoomschip *Mississippi*, onder bevel van den Commodore Perry naar Japan zal stevenen om handelsbetrekkingen aan te knoopen.

(Een Parijzer blad wenscht dat de Fransche vaartuigen *La Capricieuse* en de *Cassini* die zich thans in de Chineesche zee bevinden, de bewegingen zullen volgen, die het Amerikaansche eskader zal doen, om van Japan die handelsvoordeelen te verkrijgen welke dat rijk genoodzaakt zal worden aan de Vereenigde Staten toe te staan. »Het wordt tijd, zegt het blad verder, dat Japan zijne havens opene, en dat een Christen op Nangazaki voortaan aan wal zal mogen gaan, zonder genoodzaakt te zijn *het kruisbeeld van Jezus met den voet te treden*.")

— Brieven van Washington spreken van oneenigheid tusschen dit kabinet met dat der Fransche Republiek.

Copiago in Chili is door de rebellen aangetast, die de regering hebben omvergeworpen.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 5 Maart. De Lubecksche Kamer heeft het voorstel om aan de Israëliten den handel te verbieden, verworpen.

— Men schrijft uit Frankfort dat de Senaat eindelijk genegen schijnt te worden om aan de hem bij het Weener Kongres opgelegde verpligting te voldoen, welke daarin bestaat om, ter vergoeding der zich toegeëigende bezittingen van alle katholijke kloosters en der drie keizerlijke stiften van den Dom, in de behoeften der katholijke eeredienst, en scholen te voorzien. De Senaat heeft thans om deze zaak op nieuw te behandelen, den Schepen Müller benoemd, die reeds vroeger den Katholijken behulpzaam was.

BERLIJN, 5 Maart. De Eerste Kamer heeft de diskussie over de gemeente-wet ten einde gebragt en dezelve met geringe wijzigingen aangenomen.

De Tweede Kamer behandelt verder het gisteren vermelde ministerieele besluit van 3 Januarij 1849.

— Gisteren zijn de uitnoodigingen ter bijwoning van het alhier op het einde dezer maand te houden tol-kongres aan de verschillende staten van Duitschland gezonden.

— Volgens de *Augsb. Ztg.* zond de President der Fransche Republiek aan de hoven van Berlijn, Weenen en Petersburg nieuwe depêches betrekkelijk de politiek welke hij denkt te volgen. Louis Napoleon geeft daarin op nieuw de vredelievendste verzekeringen, en drukt de hoop uit, dat de vrede van Europa niet zal gestoord worden. Hij laat zelfs vermoeden, dat het Fransche leger eerlang eene vermindering zal ondergaan, in zoo

vetre de innerlijke toestand des lands zulks zal gedoogen.

ITALIE.

De hertog van Parma heeft bij besluit van den 11 Febr. de leiding van het godsdienstig, zedelijk en wetenschappelijk onderwijs in het door den Kardinaal Alberoni gesticht St. Lazarus-kollegie aan de geestelijkheid opgedragen.

Volgens de *Gazetta Piemontese* zouden de berigten der onlusten te Sassari eenigzins overdreven geweest zijn.

BELGIE.

BRUSSEL, 5 Maart. Eindelijk heeft de Kamer van Vertegenwoordigers hare diskussie over de jagtwet ten einde gebragt.

Naar het hof van Assises zijn verwezen de personen, die medegewerkt hebben aan de redaktie, de uitgave en verspreiding van het *Bulletin Français*.

— Gisteren morgen is de verantwoordelijke redakteur van de *Nacion* bij den regter van instruktie ontboden, om zich te verantwoorden over de overneming van een artikel uit het *Bulletin Français* en twee artikelen van de redaktie zelve, alle betreffende den staatkundigen toestand van Frankrijk. Daarna heeft er in zijne woning en in de bureaux en werkplaatsen van het dagblad eene huiszoeking plaats gehad. Deze huiszoeking heeft niet minder dan vier uren geduurd. Alle exemplaren van de vroegere nommers van het blad, welke in de drukkerij voorhanden waren, zijn in beslag genomen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 6 Maart.

GETROUWD (4 Maart): A. E Speelman met E. Lubbe.
BEVALLEN (4 Maart): W Plieger, geb. Scherpenzeel, D.
OVERLEDEN (2 Maart): H. Cornelisse, 50 j. - C. E. W. Gardeman, wed. J. Bouwman. - J. A. Mulder, 13 m.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	pCt.	5 Maart	[illegible]		
[illegible]		[illegible]	59	59 1/16	59
Dito Dito	3	70	69 15/16	70	
Dito Dito	4	90 7/16	90½		
Dito Obligatien O. I.	4	89⅞			
Amortis. Syndic.	3½	90½	90¼		
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg			98½		
Aand. Holl. S. M.		65	65		
[illegible]					
[illegible] 1844					
[illegible] bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv		48⅛	48⅛		
FRANKRIJK, Obligatien	3	64 13/16	64½	64⅝	64½
SPANJE bij *Ardoin* 1835	5	19 1/16	18 9/16	18¾	
Dito Nieuwe	1	19¼	18 13/16	19⅛	18 15/16
Dito 2/m. Beurveil.					
Dito	3	41½	41⅝		
Dito Binnenl. 2400 P.		38½	38½	38⅝	38½
Coup. *Ardoins*		11⅛	11		
Passive		5 9/16	5½	5 9/16	
Fransche Uitgest.		5 9/16	5½	5 9/16	
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu	4	37¾	37¾	37⅞	37⅞
Dito Dito		35¾	35¼		
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	105⅞			
Dito Dito 1828 en 1829			104⅝		
Cert. bij d°. 1831 en 1833					
Dito	4½		101		
Dito bij *Hope*	4				
Dito bij *Stieglitz en C°.*		88⅝	88⅝		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5	100⅝			
Inschrijving in Assignat.	6	68¼	68⅛		
Cert. van dito		68½			
POLEN, Aand. à fl. 500					
Dito met Lot. » 300					
AMERIKA, Bank-Actiën		5 1/16	4⅝	4 13/16	4 11/16
PRUISSEN, Aand met Lot. R. 50 *f*					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	73¾	73⅝	74⅛	
Dito [illegible]					
Dito Nieuwe	2½	38¾	38⅝	38¾	
Dito Nieuwe	5	82¼	81⅛	82	81⅞
Ween. Bank bij *Goll en C°.*		78			
Dito	4				
Letter B	5	81⅜	81⅛	81⅜	81⅛
Aand. met Loting fl. 500	*f*				
Nieuwe dito » 250					
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer*	5 pCt.	92½			
BRAZILIE te Londen 1824	5	97⅛	97⅜		
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
PERU	4½				
MEXICO	5	32⅛			
VENEZUELA 6 pCt. nu	3	38½	39	39¾	39⅝
NEW GRENADA 6 pCt. nu	1½	22¼	22	22½	22¼
EQUADOR		4 5/16	4⅛	4 3/16	4 3/16

Uitg. Gren. 9¾, 15/16; id. Ven. 18, ⅜; Griek. 6 5/16; Polen 79 11/16, 13/16.

Onze fondsenmarkt was over het geheel zeer kalm en waren binnenl. fondsen nagenoeg als gisteren. Van vreemde effekten zijn Spaansche tot verlaagde koersen verhandeld geworden, met uitzondering van Binnenl. 3 pCt., welke iets aangenamer waren. Overigens waren 3 pCt. Fransche en Oostenrijksche meer aangeboden, en de andere bijna onveranderd. [illegible] Amerik. fondsen waren Equadors en Bank-Aktien flaauwer; [illegible] circa 1 pCt. hooger, met veel kooplust, en de [illegible] weinig affaire zonder variatie.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt., Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f*	56 3/16	Livorno	2/m.	*f*	38¼
,,	zigt	,,	56 9/16	Napels	,,	,,	80½
Bordeaux	2/m.	,,	55⅞	Petersburg	,,	,,	1,83
,,	½/m.	,,	56⅛	Weenen	6/w.	,,	28⅜
Madrid	3/m.	,,	246	Augsburg	,,	,,	35
Cadix	,,	,,	246	Frankfort	,,	,,	98⅜
Seville	,,	,,	242	Hamburg	2/m.	,,	34 13/16
Bilbao	,,	,,	243	,,	zigt	,,	35 1/16
Lissabon	,,	,,	41½	Londen	2/m.	,,	11,87½
Porto	,,	,,	41½	,,	zigt	,,	11,95
Genua	2/m.	,,	46¼	Rotterdam		,,	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 5 Maart. Belg. leen. 2½ pc. 51½; 1840, 5 pc. 100⅜; 1848, 99; 1852, 100¼; Spanje Ard. 1 pc. 18 11/16; Binnenl. 3 pc. 38⅝; Coupons —; Rom. Leening 75.

PARIJS, 4 Maart. Fransche 3 pc. 66,85; id. 4 pc. —,—; 5 pc. 106,90; Schatk. —,—; Bank-Actien 2700,—; Belg. 1840, 5 pc. 100¾; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Rusland 4½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. —; Binnenl. 3 pc. 39¼; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834, —,—; 1849, —,—; 1851, —,—; Haïti —,—; Rom. Leening 1850, 89¼.

MADRID, 28 Febr. Spanje 3 pc. 38⅝; Ardoins 5 pc. 18⅞; Uitg. Schuld 5½; Coupons 9⅜.

LONDEN, 4 Maart. Cons. kont. 97⅜ a 97½; op tijd 97⅜ a 97½; Braz. 98 a 99; 1829/39 96 a 98; Den.. 3 pc. 77½ a 78½; N. L. 5 pc. 102 a 103; Ecuad. 5 a 5¼; Gren. 21¾ a 22¼; Uitgest. 9½ a 9¾; Mexiko 33 a 33¼; Peru 4½ pc. 103 a 104; Uitgest 54½ a 55½; Rusl. 1822 5 pc. 111½ a 112½, (N.) 4½ pc. 102¼ a 102¾; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 33¼ a 33⅝; 3 pc. — a —; Spanje 5 pc. 25¼ a 25½; N. 1 pc. 18¾ a 19; 3 pc. 42 a 42½; Coup. cert. 3 a 3¼; Passive 5¼ a 5⅝; Holl 2½ pc. 59½ a 59¾; id. 4 pc. 92¼ a 92¾; Venez. 40 a 41; Uitgest. 18¼ a 18¾.

WEENEN, 4 Maart. Met. 4½ pc. 84⅝; 5 pc. 95⅝; Bank-Actien 1233.

BERLIJN, 4 Maart. Schuldbr. 3½ pc. 89¼; Loten 122½; Rusl. Stiegl. 4 pc. 95; Pools. 4 pc. 84; Loten fl. 200 20⅛; id fl 300 152½; id. fl. 500 85½; Amsterdam zigt 143¼ g; id. 2/m. 142¾ g.

HAMBURG, 4 Maart. Rusl. Eng. Leen. 107½; Stiegl. 4 pc. 89; Spanje, Ard. 5 pc. 18¼; Binnenl. 3 pc. 36⅝.

FRANKFORT, 4 Maart. Met. 5 pc. 77¼; 4 pc. 61¼; 2½ pc 39½; Bank-Actien 1207; Darmst. Loten fl. 50 93; id. fl. 25 28¼; Badensche Loten fl. 50 62¼; id fl. 35, 36¼; Nassausche 26⅛; Holl. 2½ pc. 59¼; Werk. Sch. 4 pc. 91¼; Sijndic. 3½ pc. 91.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 6 Maart.

OVERZIGT DER WEEK.

KOFFIJ. De *Java* soorten met geregelde vraag in de goed ordinaire bleeke soorten tot 24½ a 25½ cs. na kwaliteit. Grof blank bijna niet voorhanden en met 27½ a 28½ cs. betaald. — Ook voor *Brazil* was eenige kooplust tot 22½ cs. voor goed ordinair en tot 23 cs. voor fijn ordinair kleurig. — Proef der *Koffij* voorkomende in Veiling bij de N. H. M. op 15 en 18 Maart aanstaande: te Rotterdam N°. 15 iets Stroef, N°. 18 & N°. 23 Miers; te Amsterdam N°. 21 Redelijk, N°. 29 Miers, N°. 3 D, Versch.

THEE. De vraag is hier zeer beperkt. — De Veilingen te Rotterdam gehouden, hoewel koulant afgeloopen, zijn echter de groene soorten, waaronder voornamentlijk de *Hysant* en *Gunpowder* onder de taxatie losgelaten. — Voor zwarte Thee was de kooplust vrij voldoende.

SUIKER. *Ruwe.* Hoewel de op 2 dezer gehoudene *Maatschappij-veiling* van 64,312 kranjangs *Java*, vrij coulant en zelfs boven taxatie is afgeloopen, zijn de prijzen echter tegen die der laatste November-veiling wederom lager geloopen, als de blonde en geele N°. 9 a 11 *f* ¾ a 1¼, de grijze N°. 12 a 14 *f* ¾ a *f* 1¼, de halfwitte N°. 14 a 15 *f* 1¼ a *f* 1¾, de witte N°. 16 a 19 *f* 1¼. Voor *uitvoer* is circa een vierde gedeelte der veiling genomen. Daar de behoefte nu wederom ruim voorzien is, zoo was de markt over het algemeen, hoewel zeer kalm, met eene gunstige opinie voor het vervolg op het vooruitzigt van een verhoogd consumptie-regt op de beetwortelsuiker in de Duitsche Tolverbond Staten. — Van *Surinaamsch* worden in de volgende week wederom eenige veilingen verwacht. — *Geraffineerd* voor *uitvoer*. De fabriekanten hebben hunne prijsvorderingen verhoogd, en daar men hiertoe nog zoo gereedelijk niet kan overgaan en er ook weinig disponibel ter markt is, zoo was de handel van weinig beteekenis. — *Kandij*. In *consumptie* is geene verandering in de prijzen te vermelden.

SPECERIJEN. *Notenmuskaat* en *Foely* minder gewild, doch goed prijshoudend. *Amboina Nagelen* met eenige vraag. N°. 1 38 cs., N°. 3 35 cs betaald. *Peper*, witte 45 cs., bruine 19½ a 20 cs. *Komijn*. Maltheesch *f* 21. *Anijszaad*. Alicantsch *f* 25.

GEDROOGDE FRUITEN. *Krenten*. In de ordinaire en goede jarige soorten met veel vraag voor de consumtie; Nieuwe Zantische *f* 11½, jarige *f* 9 a 9½, Triester en Patras *f* 7 a *f* 8½. *Rozijn*. Malaga *f* 9, Muscadel *f* 18 a 21, Smirna *f* 10½, Samos *f* 6. *Pruimedanten* *f* 18. *Amandelen*. Barbarijsche zoete *f* 34½, bittere *f* 33½. *Olij-Genua*. Witte *f* 78, geele *f* 72.

RIJST Zoowel gepeld als ongepeld zeer gewild, met belangrijke omzettingen zoowel voor verzending als op speculatie. In de eerste hand is de voorraad nu geheel opgeruimd, zijnde gisteren de nog voorhanden 1000 balen zeer ordinair ongepeld *Java* tot *f* 7½ verkocht. — Tot de volgende prijzen is nog moeijelijk te koop. Gepeld *Java* *f* 8¾ a 9; ongepeld *f* 7½ a 7¾, gepelde Tafel *f* 10½ a 11. Ordinair *Bengaalsch* *f* 7½. *Aracan*. Ongepeld *f* 6¾ a 7, gepeld *f* 8¾ a 9. — De gisteren alhier aangekomene lading *Aracan* per *Ennerdale* was reeds zeilende verkocht.

TABAK bij eene steeds opruimende voorraad met terughoudende kooplust. Van *Maryland* zijn eergisteren 316 vaten uit de eerste hand verkocht, waardoor de aangekondigde veilingen van ca. 550 vaten van de paal zijn afgenomen.

KATOEN. Tot iets hoogere prijzen werden cirka 100 pakken *Amerikaansche* gretig van de markt genomen, zoo ook zijn cirka 100 pakken *Surinaamsche* tot zeer vaste prijzen afgedaan. De voorraad is door geene nieuwe toevoeren vermeerderd, en bestaat nu als volgt: Surinaamsch en Nickerie 310 Balen en Amerikaansch 850 dito.

HUIDEN, zoowel buitenlandsche als binnenlandsche, zonder handel

DROOGERIJEN. Van *Steranijs* is de reeds zoo kleine voorraad wederom met 20 kisten voor uitvoer verminderd. — *Chineesche Kaneel* 72 a 75 c.. — *Cassia Vera*. Hiervan zijn 259 Fardelen tot 24 a 25 cs. verkocht. Van *Gom Copal* is de geheele voorraad *Manilla* voor uitvoer opgeruimd. Van *Braziliaansche* zijn de vorderingen te hoog, waardoor de orders niet uitgevoerd zijn geworden. *Prima Palmolij* niet onder *f* 17 bij partij te koop.

VERFWAREN. *Java Indigo*. Hiervan zijn eenige kisten voor uitvoer tot onveranderde prijzen genomen. — *Cochenille* tot de bestaande prijzen iets meer gevraagd met terughoudende verkoopers. — *Verfhouten* en *Quercitron* met zeer weinig handel. — *Harst*. Amerikaansch bruin bij gebrek aan toevoeren hooger betaald. — *Meekrap* iets aangenamer in de goede middelsoorten van het voorgaande gewas.

POTASCH zeer weinig gevraagd, zonder prijsverandering.

BANCA-TIN wordt op *f* 47¾ a 48 gehouden, zonder belangrijke omzettingen.

STERKE DRANKEN. *Genever* 100 % eerste soort *f* 16¾; tweede soort *f* 15½. *Moutwijn* 91 % *f* 13 a kontant.

VETWAREN. *Traan*. Over het algemeen zeer stil. *Talk*. Met weinig voorraad iets vaster.

HONIG zonder vraag. Men koopt *Havana* tot *f* 13 E.; *Bretagne* *f* 13 E.; *Oostvriesche* *f* 12; *Inlandsche* *f* 11 a 13. — WAS. *Inlandsch* geel tot *f* 84 aangeboden.

ANSJOVISCH. In de beide laatste jaargangen met eenige vraag tot onveranderde prijzen. Oudere zonder handel.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 5 Maart. Rogge. Daar de vraag voor dit artikel aanhield, was de handel vrij belangrijk tot verhoogende prijzen. In Entrepot werd verkocht: 142/2, 143/2 ℔ Libau *f* 221 1/m., later *f* 222 1/m., 225 6/w.; 141/2 ℔ n. Riga *f* 215 6/w.; 145/2 ℔ Koersche *f* 230 6/w.; 143/2 ℔ dito *f* 225 6/w.; 141/2 ℔ o. gedroogde *f* 215 6/w.; 147/2 ℔ Frans. *f* 226; en in Consumtie: 144/2 ℔ Windau *f* 237 6 w., *f* 238 3 m.; 145/2 ℔ Koersche *f* 238 6/w.; 147/2 ℔ Libau *f* 244 6/w.

Gerst werd dezer dagen meer aangeboden tot vorige prijzen, doch ging alzoo traag van de hand, te weten: 130/2 ℔ Libau *f* 191, 192 6/w.; 133/2 ℔ Koersche *f* 196 6/w., 197 3/m.; 130 2 ℔ dito *f* 191.

Moutwijn souteneerde zich op *f* 13, en was in de eerste helft der week naar genoegen te plaatsen.

Jenever *f* 16,50; Amsterd. proef *f* 17,75.

UTRECHT, 6 Maart. Tarwe *f* 9,25 tot 9,75, dito (raauwarige) *f* 10,00 a 10,40; Rogge *f* 7,20 tot *f* 7,60; Boekweit *f* 6,40 tot 6,90; Haver *f* 3,20 tot 3,70; Groene Erwten *f* 7,50 tot *f* 10,00; Boter *f* 0,64 tot *f* 0,90, het Ned. ℔; L. Kaas *f* 20 tot *f* 24 de 100 Ned. ponden.

ALKMAAR, 4 Maart. Tarwe *f* 9,25. — Rogge *f* 7,62½. — Garst *f* 5,75. — Haver *f* 3,80. — Boonen *f* 5,50. — Kanariezaad *f* 8,00. — Kaas. Kleine *f* 14,25, middelb. dito *f* 14, commissie dito *f* 13,50.

ZWOLLE, 5 Maart. Tarwe *f* 9 a 9,75. — Rogge *f* 6,75 a *f* 7,25. — Garst *f* 4,25 a 4,65. — Boekweit *f* 5,50 a *f* 6,50. — Boonen *f* 5,70 a 6,35. — Aardappelen *f* 1,55 a *f* 2,20. — Boter per ⅛ ton *f* 18 a 18,50, per Ned. ℔ 75 a 85 cs. — Vette Varkens 34 a 35 cs. per Ned. ℔ rauw.

DEVENTER, 5 Maart. Tarwe *f* 8,50 a 9,50. — Rogge 7,00 a 7,20. — Garst *f* 5,00 a 5,25. — Haver *f* 3,20 a *f* 3,60. — Boekweit *f* 6,25 a 7,00. — Boter per ⅛ ton *f* 12,00 a 17,00.

ANTWERPEN, 5 Maart. *Huiden*. Er zijn verkocht 3800 dr. en 3000 gez. Buenos-Ayres.

Granen De markt blijft ferm voor Tarwe en Rogge, in de laatste is veel gedaan voor uitvoer tot *f* 8⅛ a 8¼.

Geraffineerde Suiker. Er is verkocht 80,000 kil. Melis in papier RB, N°. 2.

Tabak. Uit de eerste hand zijn verkocht 63 v. Kentucky tot 35 a 39 centime, en 30 v. Virginie tot 31 a 42 c per ½ kil.

LONDEN, 4 Maart. *Ruwe Suiker*. Vreemde. De prijzen souteneeren zich, maar er wordt weinig gedaan uit de hand. In veiling golden 200 k. Bahia 33 a 34 s. 6 d. voor gemeen en middel blank, en 30 a 33 s. voor middel en fijn blond; 1147 z. bruin Manilla tot 26 a 27 s. en 936 k. blond Havana tot 30 a 33 s. voor gemeen en middel. Geraffineerd stil, maar niet lager; bruine lompen zijn niet te bekomen onder 44 s. 6 d. In gestampte gaat weinig om.

Koffij. De vraag wordt niet levendiger, maar de houders hebben vertrouwen en brengen niets in veiling. Native Ceylan is onder 39 s. niet te bekomen.

LIVERPOOL, 3 Maart. *Katoen*. Heden zijn verk ca. 12,000 b., voornamelijk Amerik. De invoer sedert Vrijdag bedraagt 35,000 b De markt sluit ferm, met alle soorten 1/16 en Amerik. wel ⅛ hooger.

— 4 Maart. Er zijn verkocht 10,000 b. Er wordt weinig aangeboden en de houders vragen hoogere prijzen.

BORDEAUX, 2 Maart. *Voorloop* Armagnac 45, Marmande 43 fr. 75.

SCHEEPSTIJDINGEN.

NEWYORK, 21 Febr. Aangaande het schip Rhein, Kapt. Meijer, van Rott. herwaarts gedestineerd, bij Kaap May gestrand, wordt gemeld, dat bijna de geheele lading gelost was; het overige gedeelte, bestaande in Olie, zou men trachten uit te pompen.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 3 Maart. J. Koning, Timor, Batavia, 12 van Brouwershaven, gesleept door de stoomboot Brouwershaven [illegible]

Gisteren nog: J. A van Doorninck, Wilhelmina [illegible] Batavia, I. van Brouwershaven, gesleept door [illegible] Kinderdijk.

UITGEZEILD:

TEXEL, 5 Maart. G. G. Boon, Annegina, [illegible]

HELVOET, 5 Maart. J. Klok, Gouverneur van der Eb, St, George d'Elmina, gisteren gemeld, doch toen teruggekomen.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

ARAGAN, Emerald, Simot 1 lading Rijst, Order.

ROTTERDAM.

BATAVIA, 't Vertrouwen, Pot: 2,970 b. Koffij, 3,034 k. Suiker, 1 partij Sapanhout, 786 sch. Tin, 1,858 boss. Bindrottingen. N H. M.

— Timor, Koning: 2,537 b., 1,366 z. Rijst, 4,996 pakjes Chinesche Kaneel, 51 legg. Arak, 4 b. Koopmanschappen. H. van Rijckevorsel: 419 kann. Suiker, 1,282 boss. Rotting. Mr. P. Blussé van Oud Alblas, te Dordrecht: 15 k. Schelpen, 6 k. Kaijepoet Olie, 1 k. Paradijs Vogels, 9,800 st. Geelhout, 6 k. Foelie, 10 k. Indigo, 9 leggers Arak, 10 k. Kaneel, Order.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 6 Maart in lading naar:

Keulen	D. Hoogeweg, Prins Emil.
Wesel	P. J. Balk, Vrouw Rebecca.
Frankfort & Coblenz	N. J. Timmerman, Frankfort N°. 20.
Manheim	A Bouduin, Urania.
Mainz	J. Boumans, Jonge Pauline.
Dusseldorp, Neus en Urdingen	W. v. Woerkum, Jonge Hendrik.
Antwerpen, enz.	K. A. Hendriks, (Stoomsleepdienst v. d. Maaden) Maria Trinetta.
Rijnhoogte	ARNHEM 5 Maart 2 el 1 duim
	KEULEN 5 „ 9 vt. 1 „

BOEKAANKONDIGING.

VIERDE EN VIJFDE AFLEVERING
VAN
VONDELS WERKEN
UITGEGEVEN
door *Mr. J. van Lennep.*

(Vervolg en slot.)

»Hoe meer zich Vondel in de dichtkunst oefende," zegt de Hr. V. L., »des te meer bemerkte hij, hoeveel hem ontbrak door zijn min genoegzame bekendheid met de oude talen? een bekendheid, welke heden ten dage door velen geheel overtollig wordt geacht, doch wier gemis zoo menigen dichters (lees — dichter) van aanleg op een verkeerden weg heeft doen voorthollen en belet heeft, die hoogte te bereiken, waartoe hij zich had kunnen verheffen, ingeval hij uit de voorbeelden der ouden geleerd had, de zijsprongen van zijn te weelderig vernuft in te toomen, en in zijn voortbrengselen een gepaste orde, schikking en regelmaat te brengen." In den Heer V. L, den zoon des beroemden Hoogleeraars, verwondert ons deze aanmerking niet, ook al vindt zij eene plaats ter inleiding tot het dichtstuk van een man, die »onder de Fransche dichters van de laatste helft der zestiende eeuw door zijn werken den grootsten roem (na Ronsard) verwonnen had," van een hoofddichter alzoo, die, blijkends dat stuk-zelf, de Ouden met liefde gelezen had en beoefend, en wien de liefde voor die Ouden tot eene keuze van beelden, »jacht op gezochte uitdrukkingen" en »duisterheid van zin" verleidde, »waar een meer gekuischte smaak" geen vrede meê heeft. Wij moeten het ronduit bekennen: wij zijn overtuigd, dat het kennismaken met de kunstwerken van Grieken en Romeinen, van welke vooral de eersten in hun bloeitijd ons het tafereel eener zóo hoog geklommen beschaving bieden als onder de regeering van het Heidensch beginsel denkbaar is, groot nut kan hebben voor den volwassen en in den schoot zijns volks volvormden Christen kunstenaar; maar als middel ter eerste opvoeding van den onontwikkelden geest des kunstenaars, moeten wij die hooggeloofde beoefening der Veelgodendienaars en hunne kunstwerken bepaaldelijk afwijzen, en wij verheugen ons van gantscher harte in de omstandigheid, dat Vondel eerst »tusschen de 26 en 29 jaar oud" en dus reeds in »het krachtigste tijdperk des levens was", toen hij Latijn begon te leeren. Het gevolg dezer late studie was, dat zij Vondel, wat hij Christelijks en Neerlandsch in zijne ziel bad, niet ontnemen kon, dat hij Germaan en Christen bleef in geloof en teederheid des harten, dat hij zijn »nederduyts" niet ontroum werd, al schijnt (1) hij te klagen, dat zijn moeder »hem geen beter geleert heeft". Ziet eens, wat invloed het vijftig keer lezen van Tacitus op onzen dusgenoemden eersten prozaschrijver der XVIIe Eeuw gehad heeft. Men vindt goed die latinismen in Hollandsche woorden den Droste van Muyden »als bondigheid en zeedigheid" ter lofspraak na te geven: een deskundig en onpartijdig beoordeelaar zal echter moeten bekennen, dat Hooft, wel verre van de eerste Nederlandsche prozaschrijver der XVIIe E. te zijn, eigenlijk geen Nederlandsch proza schreef — en allerminst in zijn overigens ook uit het oogpunt van stijl zoo merkwaardige *Ned. Historien*. 't Moet volstrekt niet op rekening van het eigenaardige onzer Hollandsche tale van 1640 geschreven worden, dat Hooft onzen meesten tijdgenoten onverstaanbaar is: hij was het *zijnen* tijdgenoten even zeer. Een Christen kind van Hollandschen bloede moet niet eener Moorinne aan de borst gelegd worden, opdat hij der Mooren geaardheid zoo mogelijk zijn vaderlandsche inborst overheerschen doe. En wil men een jongeling zoo veel Latijn en Grieksch leeren, dat hij de schrijvers van de eeuwen van Perikles en Augustus door en door versta, opdat ze zijn geest vormen — dan is het onmogelijk, dat het Græko-Paganisme het Germano-Christianisme niet overheersche: want hij moet zich niet alleen bekend maken met de Grieksche en Latijnsche woordvormen, maar hij dient geheel *vertrouwd* te worden met hunne wijze van zien, van denken, van uitdrukken; en de rezultaten, die dit bij hem te weeg zal brengen komen ten nadeele van zijn Hollandsch en Christelijk charakter. Men vindt immers de kennis van het Latijnsch vokabularium niet voldoende? Men ziet immers met kleinachting op de *latinitas infima* der Middeleeuwen neêr, gevestigd door den grooten en Heiligen Gregorius I? En toch is dat *lage* Latijn het eenig redelijke in den mond der Westersche volken. De Heilige Gregorius heeft eene latiniteit geschapen, geëvenredigd aan de natuurlijke denk- en spraakkunst-vormen der modernen (1): hij heeft met de vestiging van die waereldtaal eene onwaardeerbare dienst aan de beschaving van geheel Europa bewezen: de beoefening van dat Latijn, hetwelk in harmonie is met de talen der nieuwere volken, van het Italiaansch en Spaansch af tot aan het Zweedsch en Deensch toe, schaadt niet aan de Christelijke nationaliteiten; men behoeft, bij het gebruiken daarvan, de taal, die men op moeders schoot geleerd heeft, met hare eigenaardige wendingen niet af te leggen en af te zweren en met den naam van vulgair te brandmerken. Maar men weet hoe de klassici der laatste eeuwen over dat redelijk en Christelijk Latijn denken; zij schatten het bijna lager dan hunne moedertaal; zij hebben de kunstmatige existentie der drie laatste eeuwen, met hare kunstmatige hartstocht voor de *Götter Griechenland's*, met hare kunstmatige, en daardoor, 't is waar, ongemeene denk- en spraakvormen te lief — zij voelen zich te gelukkig in al die *gerundia*, *supina*, die menigvuldige absolute naamvallen, die schaarsche voorzetsels, lid- en voornaamwoorden, en al wat zij verder boven den gewonen mensch vooruithebben, om de waereldtaal der Middeleeuwen te waardeeren, die het voordeel bood van in de welluidende klanken der Romeinen zich grammatiesch bij de behoeften en eigenaardigheden der Christelijke volken aan te sluiten (2).

De Heer V. L. zegt zelf, bl. 318, »dat men de voortreffelijkste voortbrengselen der Ouden minder las met het oog des dichters dan met dat des geleerden, minder gevoel had voor het innerlijke schoone, dat in hunne werken doorstraalt, dan voor de gezwollene beschrijvingen en de *vreemde spraakwendingen*. »Bartas" nu »was gevormd in de school van hen die deze begrippen hadden ingevoerd, en toen de heerschappij over den smaak in handen hadden"; terwijl ten onzent »de *meest geachte* schrijvers zich beijverden nederduitsche navolgingen van hem te leveren." Had de Heer V. L. nu kunnen bewijzen, dat men zich genoeg verdiepen kon in de studie der Ouden, om werkelijk vrucht van die oefening te hebben, zonder te vervallen in de dwalingen van Bartas, »na Ronsard, Frankrijks beroemdsten dichter" van die dagen, en van de »meest geachte schrijvers" ten onzent — dan hadde hij een pleit geleverd ter gunste van den Grieksch-Latijnschen invloed: maar dit bewijs ontbreekt. Vondel althands (die immers, volgends de geleerden, nooit Grieksch en nooit recht goed Latijn verstaan heeft?) levert het niet: want hij is het schoonst, waar het Germaansch en Christelijk beginsel in zijne werken sterkst uitkomt. De *Renaissance* heeft echter, naar ons bescheiden oordeel, niet volstrekt nadeelig gewerkt — maar het schijnt, dat de Grieken en Romeinen eerst door de zeef der filologen, der mannen in *us*, moesten gaan, om, bij kleine gedeelten in de gorde poëzij opgenomen, nut te kunnen doen. In welk land is de grootste filoloog, de beste verklaarder der Grieksche en Romeinsche schrijvers, met den grootsten nationalen dichter in één persoon vereenigd?

— Genoeg; wij verheugen ons in het verschijnsel, dat Vondel eerst op betrekkelijk laten leeftijd wat Latijn is gaan leeren, en dat hij het er Hollander en Christen heeft afgebracht. Bartas bracht het er zoo goed niet af. Hij noemt, bl. 370, den jongen, schoonen Salomo een »*Venusdier*" (Venus-meisjen), en bl. 371 noemt hij hem »Iuppijn de groote". Te recht op zijn standpunt roept hij uit, als hij zijner hoogste verrukking woorden wil geven:

„Ben ick, reede heydensch, niet ontrent die zaelge boge
Daer hoge, en leeger Goon, en mindre, bly van geest
Maeltyden (*dineerden*), sprongen om, op Thetis bruyloftsfeest?"

De man verwart zich dan ook aldra onder die vreemde lieden, en spreekt (bl. 381) van »*Phedrus*", als hij, volgends V. L., *Fidias* bedoelt. Dat komt er van als men zijn moeders taal, zijn vaders handwerk, zijn broeders en vrienden verzaakt, om op vreemde altaren te offeren. Is het onzer onklassische smaak te wijten, dat wij met den Hr. V. L, in v. 153 – 168 van *Christus lijden*, bl. 311—312, geen »duistere allegorie" »niet minder duister uitgedrukt", getuigend van Duitschlands »donker mysticismus" kunnen vinden? — Men oordeele! De Christen spreekt tot zijne ziel:

„Ghy maeckt Schriftuers rock nadeloos
(*Gij maakt den nadelozen rok der Schrifluur*
Een beedlaers rock ten leste.
Ten laatste tot een lappenrok.)
De Letter is de[n] Geest te loos,
Als die (*de Letter*) dient tot uw beste (*voordeel*):
Maar houdt de letter niet de proef,
Zoo verft (*keurt*) gij (*de*) schriftgeschillen,
Of knijpt die, als een valsche boef
Den terlingh, naer u[w] grillen.

De weerelt speelt om Christus kleet
Met niet dan ydle vragen:
Men schut (*weert af*) met een bewijs gereet (*met een gereed bewijs*).
Hier op (*op Christus' kleed, de Schriftuur*) een anders slagen.
Zoo laet men Christus(*-zelven*), 't rechte wit,
Zich uit de handen rooven.
Zoo houden wy den dop voor pit
(*'t Kleed in de plaats des persoons, de letter in plaats van den geest*),
Daer andren vast hairklooven."

Wij zien hier onvolkomenheid van uitdrukking, maar de allegorie heeft, dunkt ons, niets duisters.

Als wij met zoo vele en velerlei redeneeringen de verschijning van Afl. 4 en 5 der werken van Vondel begroeten, dan is het om een bewijs te geven van onze voortdurende belangstelling in de uitgave, die wij onzen lezers op nieuw ten sterkste aanbevelen. Men krijgt ongevoelig bij het nemen der van tijd tot tijd uitkomende Afleveringen een schat in huis, waarvan de waarde niet te beschrijven is. Sints de HH. van Lennep en Binger in deze zaak handen aan den arbeid geslagen hebben, mag Nederland niet bloot meer roem dragen op den wellicht grootsten dichter, die in de XVIIe Eeuw geschitterd heeft, maar tevens op het schoonste monument, dat door een volk aan zijn hoofddichter kan worden gesticht.

3 Maart, 52. *Nil nisi per Christum.*

(1) Bl. 344.

(1) Deze denkbeelden worden voorgedragen door den geleerden Abt J. Gaume; een gezach, dat onze gedeeltelijke onbevoegdheid om in deze zaak te oordeelen, aanvult.

(2) De Heer Prof. Schrant geeft in het onlangs verschenen *Oud-neêrlandsch rijm en onrijm* de verzekering, dat hij „niet dweept" met de Middeleeuwen en dat hij Ruysbroec niet naast Van der Palm kan stellen. Dat doet ons leed: het bewijst dat de bejaarde Professor niet met de vorderingen onzer tijd in de kennis der Middeleeuwen is meêgegaan, en dit gebrek aan gemeenzaamheid *avec cet admirable moyen âge*, gelijk Didron in de *Annales archéologiques* de eeuwen van Gregorius, Karlemeine en den H. Lodewijk te-recht roemde, verklaart waarom de Hoogleeraar zijn *Rijm en onrijm* niet uit de bronnen geput, maar, tot zijn groot gemak, uit de vergaarbakken geschept, wij zouden haast zeggen ontvoerd heeft, waarin anderen met veel moeite de bronnen zich gedeeltelijk hadden doen ontlasten. Het *Oud-Neêrlandsch rijm en onrijm* is een onvergeeflijke *contrefaçon*, waarmeê de Hoogleeraar de markt bederft en de boeken ondermijnt, die hij plundert. Wij achten het noodig tegen deze handelwijze van een vertegenwoordiger der oude school, in andere opzichten een hoogst achtingwaardig man, bepaald protest aan te teekenen en verwijzen den lezer ten overvloede naar den *Konst- en Letterbode* van 27 Febr. ll. N°. 9, waarin de zotte aanprijzing van N°. 8 te-recht beschaamd wordt.

ADVERTENTIEN.

(1731) In eene der bloeijendste steden van Zuid-Holland, wordt in eene BANKETBAKKERIJ, op aannemelijke voorwaarden gevraagd, een **LEERLING** van de R. K. Godsdienst. Reflecteerenden adresseeren zich per *franco* brieven, onder de letters C. M. bij de Erve MULDERS, Boekhandel en Drukkerij te Rotterdam.

Uit de Hand te Koop: Een **ALTAAR, TABERNAKEL, ALTAAR-SCHILDERIJ** en **PREEKSTOEL.** Te bevragen en te bezigtigen te Noordwijkerhout, aan de R. C. Pastorij. Brieven *franco*. (1732)

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN is van de pers gekomen:

DE HEILIGE VADER.

ZIJNE ZENDING EN VERDIENSTEN,

NAAR HET HOOGDUITSCH
VAN
Dr. THEODOR SCHERER,
DOOR
F. J. FUNNEKOTTER, Kathol. Pr.

Met eenen aanprijzenden brief van den Wel-Eerwaarden en Hooggeleerden Heer F. J. VAN VREE, President van het Seminarie te Warmond. Prijs . . . . *f* 1.20.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.